

Ady István: Tanácselnök voltam

Az idő úgy rohan, mint egy zubogó hegyi patak, hogy miért használom ezt a hasonlatot, mert az idő is és a hegyi patak is erodál. A múlt idő kíméletlenül felzabálja az emlékeket, melyeket érdemes lenne az utókor számára – mintegy tanulságként – megőrizni. Megállíthatatlanul rohannak az esztendőik, mintha egymást űznék, és mi arra sem vagyunk képesek, hogy néhány mondatban örökösen hagyjuk a velünk és környezetünkben megtörtént lényeges történeteket, eseményeket.

Most, amikor ezeket a sorokat írom a türelmes papírra (2021), már több évtized eltelt abból az időből, melyről írni szeretnék, mely nevezetesen az 1970-es évek. Bevallom az emlékeim is a hegyi patak alatti kövek sorsára jutottak, erodálódtak, de egyet ígérhetek, hogy csak arról írok, amire hitelesen emlékszem, mert nem fogom magamat sem becsapni. Nem helytörténeti dokumentációnak szánom, csupán csak egy személyes visszaemlékezésnek az utókor számára. Egy látszólag ide nem illő megjegyzés: testközelből tapasztaltam meg két sztereotípiát elterjedését, ezért kényszerít érzek ezek tisztázására, értelmezésére, esetleg más megvilágításban láttatni. E két „kifejezés”: tsz-elnök, tanácselnök. Az alábbi, szinte önletrajzi írásomból kiderül, hogy miért lúdbőrözik a hátam, e két kifejezés negatív (pejoratív) kontextusban való alkalmazásától.

Előzmények

A kronológiát figyelmen kívül hagyva kezdem azzal, hogy én, Ady István 1973. április 26-tól 1979. december 31-ig töltöttem be Dunaharaszti a tanácselnök tisztjét. Ez a közel hét év életem anyagilag legrosszabb, maradandó élményben, eredményben legjobb időszaka. Itt azonnal felvetődik a jogos kérdés, mi volt az oka annak, hogy eredeti szakmámat elhagyva az államigazgatást válasszam egészen nyugdíjba vonulásomig. Egy konkrét esetet nem tudok

mondani, hogy miért vállaltam el a tanácselnökséget, de a folyamatot érzékeltetni tudom, mely ide vezetett.

1964-ben végeztem a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen és friss agrármérnöki diplomával a zsebemben helyezkedtem el dunaharaszti lakosként praktikusán a helyi termelőségvetkezetben, mint gyakornok, majd egy év leteltével, mint beosztott mezőgazdász. Nem volt ismeretlen terep számomra, mert diplomamunkámat a helyi tsz üzemszervezéséről írtam. Diplomával a kezemben álltam munkába, tele ambícióval, elképzeléssel, modern tudományos ismeretekkel. Ezzel szemben a valóságban egy rendkívül zárt közösségben, egy megcsontosodott felfogású nagyüzemben találtam magam, ahol még működött az évtizedes magángazdálkodás illúziója: „ez az én földem volt”; „ez az én tehenem volt”; „ez az én lovam volt” stb., stb.

Figyelemmel arra, hogy a tsz-tagság a volt földtulajdonosokból, gazdákból tevődött össze, így én csak alkalmazott lehettem, mely egy fajta kimondatlanul is alá-fölé rendeltségi viszonyal járt együtt. Folyamatos falba ütközést jelentett egy-egy új szervezés, korszerűsítés, átalakítás megvalósítása. Pl: burgonya vegyszeres gyomirtása, petrezselyem gépi vetése, tehénállomány TBC mentesítése (valamennyi tehén TBC fertőzött volt), juhállomány felfejlesztése, juhsajt készítése stb.

Távol áll tőlem az általánosítás, de meg kell állapítani, hogy a befogadás nagyon nehezen ment. Ilyen akadályok voltak: nadrágos ember, nem tag, csak alkalmazott. Kiderült, hogy Erdélyben születtem (román), nem közülük való vagyok, tehát „gyüttment” stb. Akadtak kifejezetten jó barátaim is pl. Karl Lajos raktáros, Mannheim János tehenész is ilyen barát, de az általános elfogadottság hiánya nagyon zavart, olyannyira, hogy amikor a főmezőgazdász nyugdíjba vonult, evidens lett volna az én kinevezésem. Ehhez képest idegenből vettek fel főmezőgazdászt, mondván, hogy „Ady István még kezdő” – kilenc év elteltével. Nos, ekkor már

erőteljesen foglalkoztatott a változás gondolata, mert az 1970-es években még keresett volt az agrármérnöki diplomás ember.

Néhány sor erejéig eltérnék a történet folyamatosságától és visszautalnék a bevezetőmben emlegetett sztereotípiák egyikére, nevezetesen amelyik a tsz-elnökre vonatkozott. Már több mint 10 éve az agrárminisztériumban dolgoztam, amikor elkezdődött az általános tsz ellenesség közhangulatának kialakítása. Egy ízben személyesen részt vettem a minisztériumban egy értekezleten, ahol az akkori egyik „magas” vezető előadásában először használta a tsz-elnökökre a „zöldbáró” kifejezést. Ennél aljasabb általánosított jelzővel ritkán találkoztam pályafutásom során. A mi tsz-elnökünk Fajta József volt, akivel nem lettünk barátok, az együtt töltött kilenc év alatt természetesen volt közöttünk néhányszor véleménykülönbség, de összességében kategorikusan kijelentem, hogy velem mindig korrekt volt, és a szövetkezetet is így vezette. Olyannyira helyén való a korrekt kifejezés, hogy a hét év tanácselnökségem teljes idejében Fajta József a tanács végrehajtó testületének a tagja volt, és lehetőségei szerint segítette a községben felmerülő feladatok végrehajtását, melyért még ma is hálás vagyok, jó érzéssel gondolok személyére. Ugye így már érthető, hogy miért sértette erkölcsi érzékenységemet a sztereotípiá, az általánosítás.

Visszatérve a történet folytonosságához: időközben a községben innen-onnan, jobbról-balról, fentről-lentről éreztem egyfajta kószolgotást. Akkori tanácselnök, Schmikli Pista bácsi áthívott a tanácsházára egy beszélgetésre, megbíztak egy-egy községi rendezvényen az ünnepi beszéd megtartására stb. Különböző helyről feltett kérdésekre válaszoltam. „Szüleim kétkezi gyári munkások, igen, elsőgenerációs diplomás vagyok.”

„Igen, nős vagyok, egyházi esküvőnk volt”; „Igen, két gyermekünk van, templomban kereszteltük őket”; „Nem, nem vagyok párttag”. Ilyen, és ehhez hasonló válaszokat adtam.

Azóta sem tudtam meg, hogy a valóságra, vagy az őszinteségemre voltak-e kíváncsiak, vagy mire.

Ismét visszatérve: mint kiderült, az ártatlannak tűnő kérdések, tesztelések, kószolgatások nem voltak cél nélküliek. Ugyanis 1973 legelején a községi pártbizottság titkára és Dobrai Lajos, a járási pártbizottság akkori első titkára, bekértek egy beszélgetésre. (Itt jegyzem meg, hogy ezt követően hamarosan Jónás Zoltán a dunaharaszti gimnázium tanára lett a Ráckevei Járási

Pártbizottság első titkára.) Némi kis általános csevegés után nekem szegezték a kérdést, hogy elvállalnám-e Dunaharaszti nagyközség tanácselnökségét. Természetesen gondolkodási időt kértem. Nem merem azt mondani, hogy a következő hetek életem legnyugalmasabb, legbékésebb időszaka volt. Vívódások, családi egyeztetések töltötték ki napjaimat. Tudatában voltam 33 évesen, hogy életem mérföldkőhöz érkezett, döntenem kellett a pályamódosítás igen nehéz kérdésében. Élveztem az eredeti szakmám gyakorlását, a tsz-ben jelentkező negatív jelenségeket csak azért foglaltam össze, hogy igazoljam döntésemet, amikor a felkérésre végül igent mondtam. Igenlő válaszom helyességét az idő igazolta, mert kb. 1 év múlva a dunavarsányi „mammut” tsz az akkori politikai elveket követve, bekebelezte a dunaharaszti tsz-t, ahol egy sokad rendű lóti-futi lehettem volna. Ráadásul már mint tanácselnök, én voltam az egyedüli vezető, aki az egyesülést nem pártolta.

Választás, kinevezés

Tehát ott tartottunk, hogy igent mondtam. Ha leegyszerűsíténém a helyzetet, azt mondanám, hogy a Bajcsy Zsilinszky út (ma Fő út) 154-ből átköltöztem a szomszédba, a 152-be. De azért ez sokkal bonyolultabb volt.

Kiválasztásomról, személyem melletti döntés megítéléséről gyakorlatilag semmit sem tudtam.

Hosszú évek múlva jutott tudomásomra, hogy hat személy neve futott, mint potenciális

tanácselnök jelölt. Azonban, hogy miért pont én maradtam fenn a szűrőn, még ma sem vagyok tisztában, és ez már soha nem fog kiderülni, de mindegy is, ez történt.

A kronológiában elérkeztünk 1973. április 26-ig. Ugyanis ekkor ült össze a 98 fős tanács ünnepi, alakuló tanácsülésre. A tanácselnöki poszt betöltését a tanácsülési választás hitelesíti. Hogy-hogy nem egyhangú szavazással engem választottak meg tanácselnöknek, azonban akkor is tudtam, hogy ez nem választás, hanem kiválasztás volt, tehát a szavazás formálissá vált. Ez a formalitás kísérte végig hét éves tanácselnökségemet. Formális volt a tanács éves költségvetésének jóváhagyása, mert a benne foglalt tényszerű számadatokat a járási hivatal határozta meg. Ugyanígy formális volt az előző évi költségvetés teljesítéséről szóló tanácsülési elfogadás is. A hét év során többször előfordult halvány kísérlet egy-egy jóhiszemű tanácsstag részéről, hogy javaslatot tettek fejlesztésekről, költségvetést érintő változtatásokról, melyeket kénytelenek voltunk elhárítani a megadott tényszámokra hivatkozva. Hasonlóan formálisak voltak a végrehajtó bizottsági (9 fő) ülések napirendi pontjainak tárgyalásai, az ott hozott határozatok elfogadásai is. Itt kell megemlítenem bérghazdálkodásunk furcsaságait. A tanács apparátus éves bértömeget kapott a járási hivaltól, melynek felhasználása a mi hatáskörünk, feladatunk volt, természetesen a bértábla szigorú betartásával. Amennyiben az év végén bérmaradvány képződött, azt nem lehetett átvinni a következő évre, hanem azt a járási hivatal egyszerűen leemelte. Persze mondanom sem kell, úgy intéztük, hogy soha ne legyen leemelendő bérmaradvány. Év végéhez közeledve áttekintettük a bértömeg mérlegét és a képződött fölösleget (táppénzes állomány, betöltetlenség, stb. miatt) karácsony előtt a dolgozóknak jutalom címén kiosztottuk, így a bértömegünket lenulláztuk. Bérghazdálkodásban a legabszurdabb az volt, hogy a tanácselnök bére a járási hivatal bértömegében szerepelt. Tehát a béremelés, jutalmazás személyemre vonatkozóan járási hivatali hatáskörben volt, így mindenki fantáziájára bízom annak elképzelését, hogy én hányszor kaptam béremelést, illetve

jutalmat. Egyik év végén ez az abszurditás annyira sértette munkatársaim morális érzékét, hogy ez ellen tenni akartak valamit. Első felindultságukban le akartak menni a járási hivatal elnökéhez tisztázni azt az egyszerű tény: létezik az, hogy a helyi tanács apparátus tagjai jól dolgoztak, csak a tanácselnök nem? Megtiltottam! Ezt követően saját jutalmukból akartak úgy mondni, hogy összedobni nekem egy kisebb összeget. Megtiltottam! Hogy-hogy nem valamilyen úton-módon mégis a járási hivatal elnökének fülébe jutott munkatársaim elégedetlensége, ugyanis egy nap itt dunaharaszti hivatalomban felkeresett az elnök, magyarázva a megmagyarázhatatlant. A párbeszéd a következőkkel fejeződött be:

Ő: Sokszor egy baráti kézfogás többet ér, mint egy pénzjutalom.

Én: Legutóbb bementem a pékségbe 1 kg kenyérért, egy baráti kézfogással akartam fizetni, de nem kaptam érte kenyeret.

No, de jutalmat sem kaptam.

Nagyon elkalandoztam, visszatérek a formáságokra. Több rendszert átéltem, ám mindegyikben elfogadott volt az a szlogen, hogy mindenben a hatályos törvényi rendelkezéseknek megfelelően jártunk el. Ez érvényes volt akkor is, és érvényes most is. Ezzel mindent meg lehetett/lehet magyarázni, mindent el lehetett/lehet fogadtatni. Tehát játszottuk a demokráciát, pedig jóhiszeműen úgy gondolom, hogy mindenki tisztában volt a valósággal. Az igazság az, hogy működött a mélyvíz szindróma: vagy úszok, vagy megfulladok. Bocsánat! De a történet folyásában itt bukott ki belőlem ez a vélemény.

Maradjunk az események folytatásánál. Tehát április 26-án megválasztottak tanácselnöknek, ami azt jelentette, hogy másnap már a Bajcsy Zsilinszky út 152-ben kezdtem a napot.

Számomra nem volt teljesen ismeretlen a terep, mert hosszú éveken keresztül jártam át a tanácsházára. Ugyanis, mint tsz mezőgazdásznak az én feladatomban volt a haszonállatok járlatleveleinek intézése, hitelesítése. Akkoriban a szarvasmarhák, juhok, sertések mintegy

személyi igazolványt, járatlevelet (passzust) kaptak, melynek kiadása, kiállítása tanácsi hatáskörbe tartozott, ezért heti, esetleg napi szinten megfordultam a tanácsházán ügyintézés végett, így jó személyi kapcsolat alakult ki a tanácsi dolgozók és köztem.

Amikor április 27-én Béki József, akkori VB-titkár udvariasan végig kísért az irodákon és bemutatott a munkatársaknak, már többnyire ismerősként fogadtak, így szinte átmeneti gondok nélkül kezdődtek meg a szürke hétköznapiak. Alig foglaltam el tanácselnöki széket, rá néhány napra máris szembe jött velem az első megoldandó feladat. Történt, hogy személyesen megkeresett néhány lakos többek képviselőjében. Előadták, hogy a Zrínyi, a Bocskai, Munkácsy utcák Szent István és Árok közötti szakaszán nincs villany. Másnap Szabó György építési csoportvezetővel kimentünk a helyszínre, és meggyőződünk arról, hogy nem egyszerű áramszünetről van szó, hanem egyáltalán nincs kiépítve a nevezett útvonalon az elektromos hálózat, mely ma már szinte elképzelhetetlen, megjegyzem nem a legjobb módú családokat érintve. No, itt szembesültem először az egyeztetések, megbeszélések, kompromisszumok, helyezkedések szükségességével. Beindult az „ajtón ki, ablakon be” szindróma, mely alapkövetelményként végig kísérte a hét évemet. Megoldottuk! Ez volt az első, de nem az utolsó sikerélményem.

1974 első félévét Szombathelyen töltöttem, távol a családomtól, távol a munkahelyemtől, mert elvárás volt a Tanácsakadémia elvégzése. Egy biztos! Nem volt feleslegesen eltöltött, hiábavaló fél év, mert alapos ismereteket kaptam az államigazgatás szabályozásából és tanácselnöki ismeretekből. Ha már ott voltam és lehetőség nyílt rá, letettem az anyakönyvi szakvizsgát is. A fél év leteltével, a Tanácsakadémia sikeres elvégzése után hazatérve az a kiszámíthatatlan meglepetés ért, hogy Béki József VB-titkár bejelentette, nyugdíjba kíván vonulni. Váratlanul ért a bejelentés, erre nem számítottam. Visszagondolva az együtt eltelt rövid időre, úgy gondolom jól tudtunk együttműködni, annak ellenére, hogy mindig éreztem

köztünk némi távolságtartást, melyet vagy a közel 30 év korkülönbség, vagy nem tudom minek lehetett tulajdonítani. De mindegy is, mert sajnáltam, hogy nyugdíjba megy. Így a következő évet már Dr. Negyedy László VB- titkárral kezdtük meg, mely végig tartott tanácselnökségem befejezéséig.

Építkezések

A hét év legnagyobb kihívását a gyermekintézmények korlátozott befogadóképessége jelentette, mely vonatkozott bölcsődére, óvodákra és az általános iskolákra egyaránt, ezért ennél a témakörnél egy kicsit többet elidőzök. Számomra ez nem volt meglepetés, hiszen két kisgyermekemen keresztül saját magam éreztem a gyermekintézmények szűkösségét. Számomra nem volt ismeretlen fogalom a túlszűfolttság, a két műszakos oktatás, a sötétben való hazajárás, a magas osztálylétszám. Az 1960-as évektől kezdődő bevándorlás demográfiai hulláma a 70-es években tetőzött. A beköltözők jellemzően az ország távolabbi szegényebb vidékeiről érkeztek, ennek oka az volt, hogy az akkori törvények szerint Budapestre költözni csak rendkívül szigorú feltételekkel volt lehetőség, így az elindulók az agglomerációt választották, és innen jártak dolgozni részben a közeli nagyüzemekbe, részben a fővárosba.

Magyarul: ingáztak, de lakhelyük Dunaharaszti volt, és itt jelentkezett a szociális igényük, így például gyermekeik elhelyezésének jogos igénye is. Egykori feljegyzéseim szerint 1970-ben a lakosság létszáma 15 788 fő volt (1974-ben 121, 1975-ben 73 új ház épült), mely megítélésem és tapasztalatom szerint ez a létszám a 70-es években szignifikánsan nem emelkedett, csak mérsékelten. Mindez azonban nem zárta ki azt a tényt, hogy a gyermekintézmények férőhely gondjainak megoldása létkérdéssé vált. Természetesen mindhárom intézményhálózat bővítésére sor került. Mondanom sem kell, ezek megvalósításához is belépett az „ajtón ki, ablakon be” szindróma, mely már elképzelhetetlen utánajárást takar.

A három gyermekintézmény közül relatíve a könnyebb feladat a bölcsőde fejlesztésének

kiharcolása volt. Közrejátszott az is, hogy a 70-es években már a kismamáknak lehetőségük volt a kisgyermek 3 éves koráig otthon maradni, a babákat ápolni, nevelni, mely lehetőséget sok anyuka igénybe is vett, de nem mindenki.

A nagyközség mindössze 40 férőhelyes bölcsődével rendelkezett, mely az igényekhez mértén rendkívül szűknek bizonyult, így 1976-ban sikerült duplájára növelnünk egy fontos építkezéssel a bölcsődei kapacitást. Azt nem mondom, hogy ezzel megoldódott

Dunaharaszti a bölcsődei elhelyezés gondja, mert így is 120%-on üzemelt, de mindenképpen enyhült az iszonyú feszültség.

A bölcsődei beruházással szinte párhuzamosan megkezdődött a IV. számú óvoda építésének előkészítése, majd kivitelezése. Az óvodai férőhelyek iránti igények köszönő viszonyban sem voltak a lehetőségekkel, ezért hozzáértő szakemberek bevonásával a személyes konfliktusok elkerülése érdekében eseti bizottságot voltunk kénytelenek alakítani. A bizottság feladata volt minden körülményt figyelembe véve, elbírálni a beadott felvételi kérelmeket, és javaslatot tenni az óvodai felvételekre. Így is túl sok volt az elutasítás. 1974. szeptember 10-i Óvodai Felvételi Bizottság adatai szerint a jelentkezők száma 479 gyermekre vonatkozott, ehhez képest a felvettek száma 73 fő volt. Mindez bizonyítja egy új óvoda megépítésének szükségességét. Az erre irányuló fedezeteket eleve olyan feltételekkel kaptuk meg, hogy be kellett ígérni és tervezni a társadalmi összefogást, mely jelentett anyagi, élőmunka jellegű segítséget, támogatást. Ennek keretében megmozdultak főleg a helyi vállalatok, vállalkozások, de a környék itteni érdekeltségű kirendeltségei is. A helyi lakosok részére kiadtunk egy szívhez

szóló szórólapot, melyben anyagi hozzájárulást kértünk. Dr. Helméczy Mátyás könyvében erről így ír: „Sok pénz jött össze magánfelajánlásokból is.” Ez a sok pénz: 18 000,- Ft volt. De ennek is örültünk. Vásároltunk belőle cementet, a tsz-től kaptunk sódert és megszerveztük Szabó György építési csoport vezetőjének irányításával, hogy egy hétvégén lakossági összefogással, társadalmi munkában megépítettük az óvoda körüli kerítést. Igaz ugyan, hogy nem nyertük el vele a szépítészek nagydíját, de sikerült. Egy ideig megfelelt a célnak. Mivel Dr. Helméczy Mátyás részletesen foglalkozik-e témával, így még csak annyit tennék hozzá, hogy Artner Ottó lakásán összehívtuk a település fiatal művészeit. Felajánlottuk, illetve felkértük őket, hogy az óvoda foglalkozóinak egy-egy falára készítsenek gyermekeknek tetsző falfestményeket. Kifejezetten kérve, hogy engedjék szabadjára művészi fantáziájukat. A megnyitó-avató ünnepség idejére (1976. december 6.) el is készültek a falfestményekkel, nekem nagyon tetszettek. Azóta nem tudom mi lett a sorsuk.

Egészen más fajtájú volt az általános iskolai férőhelyhiány. Rendszeresen és hallgatólagosan elfogadott gyakorlat volt a magas osztálylétszám, mely óhatatlanul a tanítás

minőségének rovására ment. Hosszú éveken keresztül tartott az álom megvalósításának előkészítése, egy új iskola megépítése, mert a kilincselés hatékonysága határozta meg a fejlesztési lehetőségeket. Szerencsém volt! A községben voltak olyan közéleti személyiségek, akik teljes erővel az ügy mellé álltak és minden alkalmat megragadtak, hogy szabad utat kapjon egy iskola megépítése. Név szerint nem tudok mindenkit felsorolni, de ki kell emelnem

Tarjányi Béláné országgyűlési képviselőnk, aki intelligenciájával, jó kapcsolatteremtő képességével - aki ráadásul pedagógus is volt - fáradságot nem ismerve képviselte, hogy magasabb szinten előbb-utóbb kedvező elbírálást kapjon igényünk. Itt kell még megemlítenem drága jó barátaimat, Csáki Illést és Tillinger Imrét (mindketten általános iskolai igazgatók, tanárok voltak), akik tapasztalataikkal tudták alátámasztani a község jogos igényét.

Szomorú vagyok, hogy már csak ezúton tudom megköszönni a segítségüket. Végül 1976-ban megyei szinten megszületett a várva várt kedvező döntés, mely szerint Dunaharasztiin megépülhet egy 8 tantermes általános iskola.

Még 1975-ben a Taksonyi Művelődési Ház nagytermében megszervezésre került egy vezetői tanácskozás, melyen részt vettek Pest megye állami és párt vezetői is. Egy ilyen magas szintű rendezvényen esélyem sem volt, hogy felszólalási lehetőséget kapjak, pedig volt mondanivalóm. Csoda történt! Mégiscsak szót kaptam a kiterjedt plénum és a megyei vezetők előtt. Mondanivalómat két téma köré csoportosítottam. Egyik volt a Szigetszentmiklósi Szakorvosi Rendelőintézet kapacitásának csúcsra járatása volt, hiszen több tízezer járási lakos

egészségügyi ellátását szolgálta, ezért mielőbbi bővítését javasoltam. A második téma természetesen a Dunaharaszti két általános iskolájának a túlterheltségét érintette, számokkal illusztráltam a kritikus helyzetet, gyermekeink veszélyeztetettségét, pedagógusaink túlterheltségét. Meghallgattak, aztán hosszú ideig néma csönd, így csak remélni tudom, hogy hozzászólásom is hozzájárult az egy évvel későbbi kedvező megyei döntéshez. De nem kisebbítve a fentebb említett személyek nyomatékos közreműködését. Sőt! Nélkülük az indoklásom is soványabb lett volna. Reményemet arra alapozom, hogy 1975. január 22-én – már nem emlékszem kivel – személyesen felkerestük a Pest Megyei Tanács elnökhelyettesét,

Lakatos Tibort, akit már régebről ismertem. Megbeszélésünk többek között érintette Dunaharaszti általános iskolai igényét is, de Lakatos Tibor akkor még pesszimista volt, megfogalmazása szerint e kérdésben „nem vigasztal”. Ehhez képest kb. egy év múlva megszületett a kedvező döntés.

A döntést követően felpörögtek az események, mert kényszerűségből (az I. és II. sz. általános iskola túlterheltsége) sürgetett az idő. A terület kiválasztása, majd a kisajátítás után a kivitelezést a Kiskunlacházi ÉGSZÖV vállalta, ugyanis a járásban nem volt több, ekkora kapacitást vállaló építőipari cég. Magával az építkezéssel Helméczy úr a könyvében részletesen foglalkozik, így az ismétlést elkerülve arra nem térnék ki. Tény azonban, hogy annyira magaménak éreztem az iskolaépítés ügyét, hogy nap, mint nap megjelentem az építkezésen, személyesen is meggyőződve annak haladtával.

Menetközi kiemelt feladatot jelentett az új iskola igazgatójának időben történő kiválasztása, hogy legyen lehetősége a pedagógus kar összeállítására. Egy önjelölt volt, aki általános elutasítottságot élvezett, így végül Fehér József került kiválasztásra, és lett az iskola első

igazgatója.

1979-re végül megvalósult a várva várt álmunk, befejeződött az építkezés, nyáron megtartottuk a megyei, járási és községi vezetők jelenlétében, az érintettek bevonásával az ünnepélyes avatást, így még az évben megkezdődhetett az oktatás az új 8 tantermes III. sz. általános iskolában.

E téma befejezéseként egy vicces jelenetet írok le. Az építkezés kellős közepén az egyik tanácstagunk beszélgetéseink során megemlítette: örül annak, hogy az iskolához úszómedence is épül. Kénytelen voltam kiábrándítani, hogy az a nagy gödör nem úszómedence, hanem szennyvíz emésztő, tekintve még akkor nem volt csatornahálózat a községben, ezért egyedileg kellett megoldani a szennyvíz kezelését.

A fejezetet lezárva ki kell jelentenem, hogy a fenti három beruházás a hét év tanácselnökségem csúcspontja volt, úgy érzem ezekért érdemes volt elvállalnom a pozíciót és

kibírnom a megpróbáltatásokat. Különösen az óvodát és az iskolát még ma is saját gyermekemnek tekintem, érzelmileg is kötődve hozzájuk. Jártamban-keltemben még ma is érzelmeket fakaszt bennem, ha elmegyek valamelyik kedves létesítmény mellett, különösen, mert látom milyen szépen fejlődnek, korszerűsödnek, látszik rajtuk a gondoskodó kéz nyoma és ez örömmel tölt el, dicsőségére válik az intézményvezetőknek és az alkotókedvű mostani utódomnak.

Lakossági szemétyűjtés

Immár 65 éve Árok-parti házban élek. Az 50-es években az Árok nekünk, fiataloknak egy kultikus helynek számított, mi Volgának hívtuk, „találkozzunk a Volga partján” felkiáltással tudtuk, hogy miről van szó. Az Árok akkoriban egészen más képet festett, télen korcsolyapályaként funkcionált, nyáron pedig a gyerekek még fürödtek is benne. Gazdag volt az élővilága. Tőkésrécék, nádirigók fészkelő helye, vízi élőlények, halak, kétéltűek élettere, mely látványnak sem volt elhanyagolható. Amint azonban sorra épültek a csatlakozó utcákban a lakóházak, úgy kezdett átalakulni az általunk kedvelt Árok környezete. A lakosok más lehetőség nem lévén egyre gyakrabban hordták háztartási szemetüket az Árokba, vagy az Árok partjára. Mi, akik az Árok parton laktunk, elszenvedői voltunk főleg nyáron a rothadó, erjedő szemet okozta „illatoknak”, mely között elhullott állatoktól kezdve, konyhai hulladékon keresztül, építési hulladékig minden megtalálható volt.

Már tanácselnök voltam, amikor egy lakos talicskával tolt a szemetet, és az Árokba akarta leborítani, mely miatt kénytelen voltam részólni. Akkor még nem tört ki a veszekedés, de éjszaka visszajött a lakásomhoz egy jól megtermett konyhakéssel, és meg akart szűrni, amiért szóltam neki a szemet miatt. A tragédiát úgy tudtam megúszni, hogy a mellettünk lakó testvérem meghallotta az éjszakai ordibálást, és közbelépésével megfékezte az indulatos

személyt. Ezen kívül még egyszer akartak leszúrni, amikor hivatali helyiségemben egy lakást követelő személy támadt rám késsel, de azt nekem sikerült lebeszélnem. Mondhatom azt is ironikusan, hogy nem rossz arány, ha hét év alatt csak kétszer akartak megölni.

Mindebből adódott a megoldandó feladat. Intézményes kommunális szemét összeszedésének megszervezése. E cél érdekében szerződést kötöttünk Janó Péterrel, aki egyébként is fuvarozással foglalkozott, így beindult nyílt platós lovaskocsival a szemét begyűjtése. Igaz ugyan, hogy nem volt a legmodernebb megoldás, de beindult, a környező községek erről még csak álmodtak, vagy irigykedtek. Ugyanis az történt, hogy Ráckevén az egyik tanácselnöki értekezleten Kiskunlacháza tanácselnöke gúnyos megjegyzést tett a Dunaharaszti bevezetett rendszerről. Mondván, legutóbb amikor Dunaharaszti járt, elment a nyitott platójú szemetes kocsival mellette és egy rohadt hagyma beröpült a gépkocsija ablakán. Ezen mindenki mosolygott, de nagyobb volt a mulatság, mondhatni röhögés, amikor megkapta a választ, hogy a hagymát megtarthatja. Hát, így kezdődött, majd Janó Péter már tehergépkocsival is rendelkezett, így már higiéniai szempontból is elfogadhatóbb volt a tevékenység, ma már kissé megmosolyogtató, de az akkori viszonyoknak nagyon is megfelelt.

Az apparátus

Tényszerűen megállapítható, hogy egy nagy gyakorlattal rendelkező, összetartó, egymást segítő tanácsi apparátust kaptam megválasztásomkor. Nem véletlen, hogy a hét év alatt olyan minimális volt a fluktuáció, hogy az említést sem érdemel. Ez főleg annak köszönhető, hogy a munkahangulat jó volt, így az újonnan belépő fiatal munkatársakat (pl. Purczel Ágota, Besenyei Marika, Horváthné Klári) a rutinosabb kollégák zökkenőmentesen fogadták be maguk közé, és segítették a beilleszkedésben, szakmailag, magánéletileg egyaránt. Nem

túlzok, ha kijelentem, baráti légkör volt a jellemző, a kisebb problémákat kollegiális alapon elrendeztük, megoldottuk.

Már gyermekkoromban is tanulás párti voltam, korán felmérve azt a lehetőséget, hogy a tanulás az egyik legfontosabb lehetséges kitörési pont. Ezt az elvemmet követtem magánéletemben, gyermekeim és unokáim vonatkozásában is. Életem során csak megerősödött ez irányú ambíciómat ültettem át tanácsi tevékenységembe, ugyanis orientáltam munkatársaimat az adódó képzések, továbbképzések kihasználására. Meg is lett az eredménye, mely megmutatkozott a döntések, határozatok jogszerűségének megalapozottságában. Az évek során elértük azt a szintet, hogy munkatársaim minimum az „egységes közigazgatási szakvizsgával” rendelkeztek, melyhez szervesen kötődött a napi rutin, esetek, ügyek kapcsán kialakul gyakorlat, tapasztalat.

Fenti állítások alátámasztására leírok egy történetet, mely önmagáért beszél. A Ráckevei Járási Hivatal évről-évre közigazgatási versenyt szervezett, melyre a járás községei nevezhettek 4-5 fős csapattal. Nagyon megérintett minket a kihívás, és buzgott bennünk a bizonyítási vágy, ezért úgy döntöttünk, hogy Dunaharaszti két csapattal indul az 1977-ben kiírt versenyen. Az egyik csapat vezetője Fodor Ferencné Marika, a másik csapatot Treitlein Mihályné Borika vezette. Mondanom sem kell: lázas készülődés, felkészülés uralkodott apparátuson belül, mert irritált minket, hogy menetrendszerűen minden évben vagy a járási hivatal, vagy Szigetszentmiklós csapata végzett az élen. Ezért volt olyan erős a bizonyítási vágy bennünk. A Ráckeven megrendezett verseny úgy alakult, hogy a két Dunaharaszti csapat holtversenyben végzett az élen. Így pótkérdésekkel kellett eldönteni, hogy melyik Dunaharaszti csapat legyen az első és melyik a második. Hát, ilyen volt a mi apparátusunk összefogásban, szakértelemben. De a történetnek nem ez a csattanója, hanem az, hogy a Ráckevei Járási Hivatal

csalódottságában, vagy sértődöttségében többet soha nem szervezte meg a közigazgatási versenyt.

Ha már jó kollektív, baráti hangulatú munkatársakról beszéltem, álljon itt bizonyoságul az az esemény, mely történt egykoron. Besenyei Marika munkatársunk házasodni készült, és engem kért fel, hogy a polgári esküvőjüket én celebráljam. Ma is azt mondom, ez egy ritka megtiszteltetés volt számomra és tekintettel arra, hogy volt anyakönyvi szakvizsgám, így kérésüket örömmel teljesítettem. Ismétlem: ilyen volt a mi apparátusunk, a szertartás során örömmel gratuláltunk, és minden jót

kívántunk Marikának és újdonsült férjének.

A pince

Senki nem tudott biztosat, semmi dokumentum nem támasztotta alá, de tény, szóbeszéd tárgyát képezte, hogy a tanácsháza épületét és a Laffert Kúria épületét (akkor Granárium néven szerepelt a köztudatban) egy földalatti alagút köti össze. Persze, hogy sokunk fantáziáját megmozgatta, hát ennek utána kell járni. Szabó György munkatársammal lementünk a tanácsháza pincéjébe, ahol a lépcső legalján balkéz felől egy láthatólag épített boltíves bejárat félét találtunk. Méretét tekintve úgy embermagasságú lehetett, de csak néhány métert tudtunk előre haladni, mert teljes beomlás állta utunkat, így esélyünk sem volt tovább jutni. Anyagi forrás hiánya miatt feladtuk a kalandvagyunkat, így a titok továbbra is titok maradt.

Gondolom a Laffert Kúria felújítása során minden bizonnyal előkerült volna, ha egyáltalán létezett a két épület közti alagút. Vagy mégsem.

Mindezek mellett azonban a tanácsháza alatti pince nagyon megnyerte tetszésünket, így ezt kitakarítottuk, rendbe hoztuk, bebútoroztuk és egy klubhelyiséget hoztunk létre. Ünnepestes keretek között felavattuk a klubhelyiséget és a fiatalok rendelkezésére bocsátottuk, mert akkoriban nem bővelkedett az ifjúság összejöveteli lehetőségekben. Az avatáson még a járási hivatal elnöke is részt vett, de hogy azóta mi lett a pince sorsa, arról nincs tudomásom.

A beszerzési kísérlet

Egy verőfényes hétköznapi délelőtt hivatali helységemben bejelentkezés nélkül személyesen felkeresett egy szimpatikus, megnyerő modorú fiatalember. Bemutatkozott, hogy ő titkosszolgálati tiszt, de mi volt a rangja nem tudom, mert nem voltam katona, így nem ismerem a rangfokozatokat. Egyébként nincs jelentősége. Egy-két tiszteletkört leírva előadta, hogy a tulajdonomban lévő ZG...rendszámú személygépkocsi katonai megfigyelői szerint Várpalota és Veszprém között honvédségi területen feltűnően fel-alá forgolódott. Az őrszemeknek gyanús volt, ezért felvetette a kémkedés gyanúját, felírták a rendszámomat és jelentést tettek hó, nap, óra, perc pontos meghatározásával. Szerencsére volt egy olyan szokásom, hogy minden, vagy majdnem minden lényeges dolgot feljegyeztem. Jelen történetben is ez mentett meg, mert elővettem az asztali naptáramat, ahol feketén-fehéren igazolható volt, hogy a kérdéses időben Ráckevén voltam elnöki értekezleten. Amatőr! A gépkocsim rendszámát egyszerű volt felhasználni, mert egyedülként kint állt az udvaron, de az időpontot az illető nagyon benézte. Még egy kicsit erőlködött, hogy biztosan kölcsön adtam valakinek az autót. De akkor mivel mentem Ráckevére? Mindenesetre belegondolni is szörnyű, hova vezetett volna, ha nem tudom magam igazolni. Másik jelentős kérdés, hogy kinek volt az ötlete engem megkörményezni. Ezekre a felvetésekre már soha nem kapok választ, pedig van tippem.

A párt

Az MSZMP-hez és korifeusaihoz való viszonyomra azért is szentelek külön fejezetet, mert ahogyan részt vettem a kiválasztásomban, úgy aktív közreműködői voltak annak is, hogy otthagytam a tanácselnöki pozíciót, és állást változtattam. A célból, hogy senki ne mondhasa rólam, most már könnyű beszélni úgy arról, amit ezután leírok, ezért a tisztesség érdekében régi, akkori feljegyzéseimet szó szerint ide idézem, amikor arra a kronológia miatt szükségem van. Kezdem azzal az eseménnyel, melynek következménye rányomta a bélyegét majdnem az egész tanácselnökségem idejére, melyről soha senkinek nem beszéltem, itt a visszaemlékezésemben szólok róla először visszafogottan, felpuhítva. 1974. október 8.

„Tarjányi Béláné országgyűlési képviselőnek elpanaszoltam, hogy nem tudok együtt dolgozni a községi pártbizottság titkárával, mert semmiféle segítséget nem ad, csak az örökös számonkéréssel zaklat - főleg azóta - amióta elutasítottam javaslatát, hogy 1975-ben őt Dunaharaszti díszpolgárának válasszuk meg.”

Idáig az első idézet. Az történt, hogy a községi pártbizottság titkára (nevét sehol nem fogom leírni a személyeskedés elkerülése végett) felkeresett és négy szemközt kérte tőlem, a hivatkozott javaslatának teljesítését, magyarul saját magát felterjesztette a díszpolgári címre. Bármennyire is kutakodtam emlékeimben, semmi nem utalt arra, hogy a pb. titkár akármilyen maradandót alkotott volna Dunaharaszti érdekében, másrészt egy percig sem volt helyi lakos. Alig több mint egy éves tanácselnökségem során igen nehéz döntés előtt álltam, de nem tehettem mást, elutasítottam. Lehet, hogy hibás döntést hoztam? Ugyanis attól kezdve nekem nem volt megállásom. Nincs ismeretem arról, hogy a járási párt és állami szervek vezetői tudtak-e az esetről, de én hallgattam, mintha nekem kellett volna szégyenkezni az elutasító döntésemért.

A következő években a községi pártbizottság titkárában nagy volt az akarat folyamatosan bizonyítani, hogy a tanácselnök „nem együttműködő”. Néhány példát leírok.

Egy alkalommal berendelt magához és szinte utasított, hogy az egyik tanácsi dolgozónak azonnali hatállyal mondjak fel, mert kiderült, templomba jár, és horribile dictu még a gyerekeit is magával viszi. Elutasítottam, tehát nem voltam együttműködő. Tovább menve. Vissza-vissza térően azzal ostromolt, hogy a Hősök terén építsünk egy óriási szabadtéri színpadot, mert ott bőven van hely a kialakítására. Miből? Kérdeztem. Válasz: adjon faanyagot az ERDÉRT. Kivel?

Kérdeztem. Válasz: a község iparosaival társadalmi munkában. Hiába hivatkoztam bármire, például ismerve a Hősök tere eredetét, kegyeleti okokra, semmi nem hatotta meg, lényeg: „nem együttműködő” jelző rám ragasztása volt.

Egy kis kitérő. Valamikor egy kedves ismerősömtől kaptam ajándékba egy díszes bőrkötéses fényképalbumot, mely a Hősök tere 1937. szeptember 26-i avató ünnepsége kapcsán készült.

A fényképek a tér kialakulását és az ünnepség részleteit illusztrálták.

Több évtized elteltével úgy véltem, hogy ezt az eredeti ereklyét közkinccsé kell tenni, ezért néhány évvel ezelőtt átadtam Gáll Sándornak, a helytörténeti relikviák gazdagítása céljából.

Azóta nincs tudomásom annak hasznosításáról. Nos, ezt a Hősök terét akarta a párttitkár

beépíteni szabadtéri színpaddal, holott az én fantáziámat nem a beépítés, hanem az mozgatta meg, hogy hogyan lehetne az eredeti állapotot visszaállítani, de sajnos erre már nem tudtam sort keríteni.

Visszatérve a „nem együttműködő” témakörre ismét egykori idézettel folytatom.

„1974. október 15. kedd. A községi pártbizottság titkárától kaptam egy párt VB-re szóló meghívót, mely szerdán (október 16-án) lesz megtartva és én lennék a napirend előadója. A község közellátásának és kereskedelmének helyzete, és az 1975. évi feladatok címmel.

Telefonon bejelentettem, a községi pártbizottság titkárának, hogy ha egy nappal előbb értesít, akkor azt nem tudom elkészíteni, és semmilyen ügyben nem vagyok hajlandó rögtönözni. Arra hivatkozott, hogy a párt VB munkatervét is úgy kell ismernem, mint a Bibliát.”

Ebben az idézetben több ellentmondás és csavar van, de ezt nem érdemes részletezni (mi az, hogy a községi párttitkár a Bibliára hivatkozik, vagy csak gúnyolódott) a lényeg ismét az volt, hogy a tanácselnök „nem együttműködő”.

Még akad néhány hasonló korabeli feljegyzésem, mely a folytatás gondolatát kérdőjelezte meg. 1975. január 6-án a járási hivatal egyik vezetőjének már felvettem, nem biztos, hogy 1977-ben még vállalom a tanácselnökséget a párttitkár miatt. Azonban akkor már benne voltunk a legnagyobb beruházások (óvoda, iskola) kivitelezésében, illetve előkészítésében és lelkiismereti okokból is azokat végig kívántam vinni, még megpróbáltatások, megalázások árán is. Voltak álmatlan éjszakáim, de a cél érdekében még évekig kibírtam.

Végkifejlet

További részleteket mellőzve elérkeztünk 1979. évhez, mely igencsak mozgalmas volt, sikerekkel-kudarccal tarkítva. Az egész évet dominálta, egyben megszépítette a már fentiekben részletezett új általános iskola építése, majd avatása, és benne a tanítás

megkezdése. Erre már utólag nem térek ki, habár még ma is megdobogtatja a szívemet. A végkifejletet azonban részletezni kívánom.

1979. kora őszen történt, hogy behívtak a Ráckevei Pártbizottsághoz. Tudomásomra hozták, hogy pártfegyelmi eljárást indítanak ellenem a következőkért. Állítólag egy dunaharaszti idős néni Ráckevén bejelentést tett ellenem, mely arra vonatkozott, hogy panaszával személyesen felkeresett engem hivatali helyiségemben. A panasz tárgya állítólag az volt, hogy az albérlője meg akarja ölni, mire a tanácselnök (én) azt válaszoltam: no és, legföljebb eltemetjük. Még most is borzongok ettől a képtelenségtől, de főleg attól, hogy a járási pártbizottságnál hitelt adtak a történetnek. Elképesztőnek tartottam, közel hét év alatt nem tudtak megismerni, és nem látták, hogy életem szerves része volt a segíteni akarás mindenben, mindenkinek. Úgy gondolom, volt ahonnan inspirációt kaphattak. Hazajöve sorban kikérdeztem munkatársaimat, hogy volt-e a történethez hasonló bejelentés, de senki nem tudott róla, mely meggyőzött feltételezésemről, miszerint valaki részéről az egész egy kitaláció. Még azt is el tudom képzelni, hogy valóban Ráckevén járt az a bizonyos néni, de személyiségemből fakadóan akkor is képtelenségnek tartom, ami esetleg a néni fantáziájában született meg.

Tudomásul vettem a pártfegyelmi megindítását, ezt még lenyeltem volna, mi történhetik, legfeljebb kapok egy fekete pontot. Azonban a pártfegyelmi lefolytatásával megbízott pártbizottsági alkalmazott személye, akit én jól ismertem, már aggodalomra adott okot. Ugyanis ez a személy a Dunaharaszti Művelődési Ház nagytermében megtartott valamilyen ünnepi rendezvényen a színpadon felállított asztalnál ült a község vezetőivel együtt. A baj ott adódott, hogy az illető telt ház, tehát kb. 250 fő résztvevő szeme láttára „nem szomjas” állapotában a díszemelvényen elaludt, én böködtem ébredjen már fel. Ezt a személyt bízták meg a fegyelmi vizsgálat lefolytatásával. Na, ez volt egy kulcsfontosságú fordulat, ezt már nem fogadta be a gyomrom, egy ilyen ember Ady Istvánt ne vizsgálgassa. Ahogy mondani szokták,

ez volt az utolsó csepp a pohárban, a sok év alatt felhalmozódott konfliktus további kompromisszumot már nem viselt el. Látva, hogy a járási hivatalból sem áll ki senki mellettem, így azt mondtam: szevasztok! És beadtam a felmondásomat.

Így fejeződött be a hét éves tanácselnökségem, mely sok örömet és sikert is hozott, de annál több volt a hiányérzetem. Zavart, hogy folyamatosan meg volt kötve a kezem, hiányzott az önkormányzatiság. Hiányzott - mai kifejezéssel élve - a szubszidiaritás, hogy a helyben képződött megoldandó feladatokról mi, helyben dönthessünk. Hiába volt egypárt rendszer, zavart az örökös igazodási kényszer, hiányzott a partneri kapcsolat, főleg a döntéshozóktól. Meggyőződésem, ha szűkösek is voltak a lehetőségeink, megfelelő együttműködés esetén több mindent el tudtunk volna érni a község érdekében, habár az sem volt kevés, amit elértünk az adott keretek, lehetőségek figyelembevételével. Zavart az állandó kritizálás segítőszándék nélkül, hiányzott az együtt gondolkodás. Mindez oda vezetett, hogy úgy gondoltam lelkiismeretem, lehetőségeim szerint tiszta lelkiismerettel mindent megtettem, ma is emelt fővel mehetek végig a városon, nincs szégyenkezni valóm, de tovább kell lépnem egészségem, jövőm, családom érdekében. A következő évtizedek engem igazoltak, mert az élet, vagy ha jobban tetszik, a sors mindig kompenzál, ugyanis egy megüresedett helyre sikerült bejutnom az Agrárminisztériumba, ahol a ranglétrát bejárva 22 évig dolgoztam 62 éves koromig, tehát nyugdíjba vonulásomig.

Itt és most utalok vissza írásom elején említett sztereotípiára. A tsz-elnökökre vonatkozó általánosítást már véleményeztem, most pedig arra szeretnék rávilágítani, ha valakit történetemmel nem tudtam meggyőzni arról, hogy a tanácselnökség nem csupa móka és kacagás volt, és a tanácselnökség nem volt egyenlő a hatalommal, és általánosít, akkor az nem az én hibám. Annyi önkritikát engedjenek meg nekem, hogy lehettem volna alkalmazkodóbb, lehettem volna kevésbé érzékeny, lehettem volna kevésbé szókimondó, lehettem volna

simulékonyabb, akkor talán tovább tartott volna, de alkatomnál fogva nem ment. A vége egy jó döntés volt.

Tanácselnökségem utóélete

Amikor e sorokat írom, már több mint négy évtized telt el a nevezett pozíció befejezése óta. Írásomból az is kiviláglik, hogy azóta is szívem csücske a két gyermekintézmény megvalósulása, nevezetesen a Temető utcai óvoda és a Kőrösi Általános Iskola. Az óvodával kapcsolatban szerencsés vagyok, mert egyrészt két unokám is oda járt, másrészt a lányom az óvoda mögött lakik. Ennek köszönhetően sokszor megfordultam az épületben, amikor mentem valamelyik gyermekért, valamint heti szinten lányom lakásáról rálátok az óvodára, változatlan jó érzéssel.

2016-ban volt az óvoda avatásának, átadásának negyvenedik évfordulója. Ennek apropójából legnagyobb örömömre a Dunaharaszti Hírek című havi lapban egy hosszabb visszaemlékező cikk jelent meg az egyik óvodai dolgozó tollából. Amint elolvastam az írást azonnal felhívtam telefonon a cikk íróját és felajánlottam, hogy a tulajdonomban lévő több fényképet, melyek az avatásról készültek, rendelkezésére bocsátom. Úgy tűnt felajánlásom kedvező fogadtatást talált, megköszönve ígérte, hogy eljön a fényképekért, azonban azóta eltelt öt esztendő, de még mindig nálam vannak a képek. Talán nem is kellett volna annyira, de a felajánlásom továbbra is érvényes. A Kőrösi általános iskolával a személyes kapcsolatom közelít a nullához, pedig az is a szívem csücske. Az elmúlt negyven év alatt egyszer jártam személyesen az iskolában. Az történt ugyanis, hogy az egyik unokám végzős óvodás volt (természetesen a Temető utcai óvodában), és csoportos iskolalátogatásra vitték. A Kőrösi aulájában volt egy fényképes tábló az iskola létesítéséről, avatásáról, és amikor az óvodás csoport odaért, az óvónéni szólt az

unokámnak, hogy „nézd Tamás, azon a fényképen ott a nagypapád”. Ennek kapcsán felbátorodva elmentem az iskolába és engedélyt kértem az igazgató asszonytól, hogy lefényképezhessem a

tablót. Ez volt kb. 18 évvel ezelőtt, azóta nincs információm, hogy a tabló megvan-e még, vagy mi lett a sorsa.

Szomorú özvegységemben, csóktalan magányomban, időnként bele-bele nézek a helyi TV adásába. Így jött velem szembe 2019. évében a Kőrösi iskola fennállásának negyvenedik évfordulójára megrendezett ünnepség. Ekkor döböntem rá egy mondás tartalmi igazságára, mely szerint „kidőlt keresztfának nem köszön már senki”. Szívszorongva néztem a TV közvetítését vegyes érzésekkel. Örömmel töltött el az ünnepség emelkedettsége, színvonala, ugyanakkor el tudtam volna képzelni, hogy személyesen is részt vehettem volna valahol a hátsó sorokban meghúzódva az „én iskolám” ünnepségén. Bocsánat! Úgy emlékszem az igazgató asszony fogalmazta meg ünnepi beszédében, hogy milyen nagy dolog volt országosan is az 1970-es évekbe egy új iskola megépítése. Ez nem sértődöttség, csak szomorúság. Tényként állapítható meg, hogy Dunaharaszti várossá válásának az egyik fogaskereke vitathatatlanul az az időszak volt, amit nem lehet átlépni, mert akkor vákuum keletkezik. Máskülönben az igazgató asszonnyal 2020 tavaszán személyesen sikerült beszélgetnem lakásomon, és tapasztalva az intelligenciáját, elkötelezettségét megnyugodtam, jó kezekben van az „én iskolám”.

Írásom egyik-másik fejezete kissé kesernyésre sikeredett az adott események miatt, ezért a befejezést happy enddel fogalmazom meg a következőkben.

Azt, hogy én milyen hivatali főnök voltam nem tudom megállapítani, azt csak a munkatársaim tudnák megmondani. Történt ugyanis, több mint négy évtized elteltével egykori hivatali munkatársaim kinyomozták, hogy 2019-ben születésem szép kerek évfordulójához érkeztem.

EMLÉKLAP

Ady István

részére

18. születésnapjának 62. évfordulója alkalmából

Lelkes, agilis, volt kollégáim e szép születésnapot közös összejövetel keretében ünnepelték meg a meghatódott „áldozat” jelenlétében felidézve az együtt eltöltött idő eseményeit. Sajnos néhányan közülünk már elmentek az angyalok ügyeit intézni, de aki csak mozogni tudott részt vett az ünnepségen. Köszönet érte drága volt kollégáim, mondhatni barátaim! Ez az együttlét kárpótolt minden régi engem ért kellemetlenségért, és bebizonyította, hogy mégsem felejtett el mindenki. Köszönöm, köszönöm!

Dunaharaszti, 2021. március-április

Ady István

ex település vezető

Fényképek

- 9. oldal: bölcsőde avatás, látható Pócza Gézáne vezető, Tarjányi Béláné országgyűlési képviselő.
- 10. oldal: IV. sz. óvoda avatás, látható Raffai Béla, Ráckevei Járási Hivatal elnöke, Tarjányi Béláné országgyűlési képviselő.
- 11. oldal: ülő sor balról, jobbra: Virág József gimnáziumi igazgató, Tillinger Imre II. sz. ált. iskola igazgatója, Csáki Illés I. sz. ált iskola igazgatója.
- 13. oldal: Kőrösi ált. iskola avatása, látható Fehér József az iskola első igazgatója; Pauló Tiborné Takarékszövetkezet vezetője, Csáki József megyei tanácsstag, Raffai Béla Ráckevei Járási Hivatal elnöke, Virág József gimnázium igazgató, jobb szélén álló hölgy a megyei pártbizottság képviselőjében.
- 17. oldal: Besenyei Marika polgári esküvője.
- 20. oldal: fényképalbum fedőlapja.
- 25. oldal: fényképes tabló a Kőrösi ált. iskola aulájában.
- 26. oldal: születésnap megemlékezés.